

Döntött az Európai bíróság áfa ügyben. A kormány tudomásul vette a döntést. Az adóhatóság még nem! (2011.07.29)

Nincs összhangban a magyar áfatörvény az uniós joggal. Így döntött az Európai bíróság az adó visszaigénylési jog korlátozásával kapcsolatban. A magyar áfa törvény adólevonásra vonatkozó szabályait összhangba kell hozni az uniós szabályozással. Az EU áfa irányelv korlátok közé szorítja a tagállamok saját szabályozását.

A kormány az Európai Bíróság döntését tudomásul vette, áll az NGM közleményében. A Nemzetgazdasági Minisztérium megteszi a szükséges intézkedéseket az áfa szabályozást illetően. Az adóhatóság még nem nyilatkozott!

Nem ez az első eset, hogy az áfa levonást az EU-s irányelvhez képest szükségtelenül korlátozza a magyar áfa szabályozás. Többek között ezért is került sor 2008.január 1-i hatályba lépéssel az új áfa törvény megalkotására. Az adóhatóság azonban a napi gyakorlatában a mai napig nem hajlandó tudomásul venni az új áfa törvény adólevonásra vonatkozó szakaszait. Az új áfa törvényből kikerültek ugyanis a régi áfa törvény 35.§ -ában foglalt *„előzetesen felszámítható adó összegét hitelesen igazoló dokumentum birtokában gyakorolható”*, illetve a 44.§ (5) bekezdésében szereplő *„vevőként feltüntetett adóalany kellő körülményekkel járt el”* szövegrészek.

Helyette bekerült, hogy *„Az adólevonási jog gyakorlásának tárgyi feltétele az ügylet teljesítését igazoló számla. Számla: minden olyan okirat, amely megfelel az e fejezetben meghatározott feltételeknek.”*

Az adóhatóság azonban még mindig ragaszkodik a régi áfa törvényhez. 2008 előtt a Számviteli törvényre hivatkozással (mi számít hiteles bizonylatnak) gyakran szükségtelenül korlátozta az áfa levonási jogot. Ehhez született 7003/2002. (PK.21.) PM irányelv, APEH irányelv, Legfelsőbb Bírósági ítéletek. Ezek az új áfa törvénnyel hatályukat veszítették, mivel a korábbi hivatkozási alap nem került be az új áfa törvénybe. Mit csinált az adóhatóság? Okszerűtlen következtetésével határozataiban rendre önkényesen „hatályon kívül helyezi” az új áfa törvény szövegét és a régi áfa törvény szövegét „helyezi hatályába vissza”:

„Az Sztv. és az Áfa tv. rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján az adólevonási jog – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – kizárólag az előzetesen felszámított áfa összegét alakilag és tartalmilag hitelesen, megbízható módon igazoló dokumentum birtokában gyakorolható” [napokban kapott NAV határozatból]

A határozatok indoklásának további visszatérő elem a mai napig is, hogy *„a vevő nem járt el kellő körülményekkel”*.

Téves az adóhatóság azon megállapítása, mely szerint az adólevonási jog érvényesítésének feltétele, hogy a számlának meg kell felelnie a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166.§ (2) bekezdésben foglaltaknak. Az új Áfa törvény ilyen követelményt nem fogalmaz meg. ***Az áfa törvény speciális szabályait sohasem írják felül más törvények általános szabályai!*** Az Áfa törvény a számlával és az adólevonási joggal kapcsolatos speciális szabályokat fogalmazza meg. Az Sztv. egyébként is szűkebb körre vonatkozik, mint az Áfa törvény. Ha elfogadnánk az adóhatóság kiterjesztő jogértelmezését, akkor például az egyéni vállalkozóknál, illetve

az adószámmal rendelkező magánszemélyeknél az Áfa törvény alapján még nem lehetne eldönteni, hogy az áfa levonási jog érvényesíthető-e vagy sem. Ez önmagában jogbizonytalanságot eredményezne és megkérdőjelezné az Uniós Áfa irányelv tagállami alkalmazhatóságát. Az áfa levonási jog érvényesítésének az Uniós irányelv követelményein túli kiterjesztése a Számviteli törvényre jogszabályi alap hiányában törvénytelen. A Számviteli törvény tartalmi kifogásai a nettó összegre lehetnek érdemi kihatással. Az új áfa törvény – elhagyva az idézett fogalmakat (hitelesen igazoló dokumentum, kellő körültekintés) önmagában zártan meghatározza a levonási jog érvényesülésének tárgyi feltételét (számla) és a számla fogalmát. Az áfa levonási jog Számviteli törvényben foglaltak alapján való korlátozása az új áfa törvényből nem vezethető le. Tarthatatlan az az adóhatósági álláspont, hogy

Ha fizetni kell az áfát, akkor hiteles a számla, ha visszaigényelni, akkor nem hiteles!

Ugyanez vetődött fel a Vaterás üzletszerű ingó értékesítéseknél is:

Ha fizetendő áfáról van szó, akkor adóalany a magánszemély, ha levonható áfáról, akkor nem adóalany a magánszemély!

Természetesen nem zárható ki, hogy az új áfa törvény rendelkezéseiből is levezethetők olyan adóhatósági megállapítások, hogy az adólevonási jog nem illeti meg az adózót. De biztos, hogy más indoklással. Olyan indoklással, amelyik az új áfatörvény fogalmi rendszerének és az Európai Bíróság mostani döntésének felel meg. A leírtaknak megfelelően én még korainak tartom az örömet az Európai Bíróság döntését és a kormány korrekt nyilatkozatát követően is. Hátra van még az adóhatóság önkényes jogértelmezése a napi gyakorlatban. Nincsenek illúzióim.

Angyal József okleveles adószakértő